

KUR

DOLA

NOE

JENE

BIBLIOTEKA  
SHITETIT

814-31

A 58

TASIM T ALIAJ

ROMAN

891.983-31

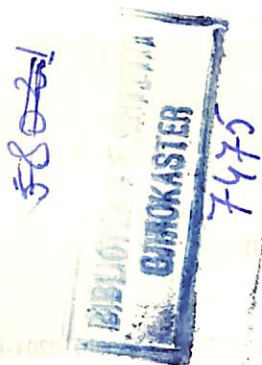
8JH-31  
17  
58

S

Tasim T. Aliaj

# KUR DOLA NË JETË

Roman



SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

2. The second part is a list of the names of the members of the committee.

3. The third part is a list of the names of the members of the committee.

4. The fourth part is a list of the names of the members of the committee.

5. The fifth part is a list of the names of the members of the committee.

6. The sixth part is a list of the names of the members of the committee.

## NJË ARRATISJE

*Është fjala për një arratisje nga katundi. Kjo u bë edhe me dijeninë time. Por kjo s'do të thotë se unë pata gisht në këtë mes.*

Dielli ishte në të rënë. Unë në atë moshë nuk e kuptoja, përse dilte dhe përse shuhej dielli. Megjithëse një gjë e tillë nuk më gëzonte, prapëseprapë, ajo kishte të mirat e saj. Do të mblidhja lopët, do të haja darkën, do të bëja mësimet dhe pastaj do të shtrohesha në gjumin çlodhës të natës. Pra, këto nuk ishin gjëra aq padëshiruara, ndaj ja vliente që dielli për disa orë t'u hapte rrugën këtyre punëve me kaq rëndësi.

Mua më thoshte mendja se edhe dielli duhej të lodhej megjithëse nuk ruante lopët tërë ditën si unë dhe as në shkollë nuk e shikoja të vinte. Ishte pra afër mendsh, se edhe ai do të hante darkë me se t'i shtrohej dhe do ja merrte me gjumë për disa orë.

Unë, pasi pregatita një krah me shkarpa dhe e hodha supeve, vura lopët përpara në drejtim të haurit.

Po, e pranoj se me lopët kam qenë i rreptë. Kur i vija përpara, nuk lejoja asnjë lëvizje majtas apo

djathtas. Në disiplinë nuk duhen bërë lëshime dhe këtë gjë duhet ta mësojnë edhe lopët e jo më njerëzit. Përndryshe, hajde t'ja dalësh!

Duke ju afruar shtëpisë, papritur më doli përpara një hije. Mua desh më ngriu gjaku. Ndoshta nuk është e hijshme t'i ngrijë gjaku një trimi si unë nga një hije, por dua të them se befasia nuk të bën mirë, sado trim që të jesh. Dhe qysh atëhere nuk para i kam fort qejf hijet. Nuk dua të kem të bëj me to!

Unë ngriva në vend, ndërsa hija bënte përpara. Pa tjetër kështu duhej të ngjiste. Këtë gjë unë e mora me mend' aty për aty.

— Ç'pate mor Zenel? Nuk po më shquan, a! — buçiti zëri i Pajos, që më shkriu gjakun. Ai u afrua, më përkëdheli flokët dhe më tha:

— Dëgjo Zenel! Ti je një djalë i mirë, sido që të shajnë dendur. Unë e di se ti je një djalë i mirë. Për këtë, unë do të të tregoj një sekret. Sonte në darkë, nuk do të mblidhem në shtëpi. Po jo vetëm unë. Ti mos u merakos fare se do të shkoj vullnetar në hekurudhë.

Për këtë i kërkova mendje edhe babës, po ai si përhera ma preu shkurt, duke ma lënë plumbin në lëkurë:

— Bëj si të duash. Je në një moshë që duhet të vendosësh vetë përsa do bësh. Të matësh dhe të presësh vetë. Unë nuk do të të mësoj gjersa të plakesh.

Kështu ma preu ai, Zenel. Kurse nëna më tha se duhej ta dija vetë se të ç'bëja.

Nanin s'e takova dot. Unë nuk e marr vesh se ku humbet tërë ditën ai. Kam frikë se do të bëhet vulë-humbur.

Ne jemi gjashtë. Katër shokë dhe dy shoqe. Ato të dyja ti i njeh. Janë Kristina dhe Margarita. Për

këtë je i ngarkuar me një detyrë. Nesër që në mëngjes do vesh në familjet e tyre, te prindët, dhe do t'u dorëzosh këtë letër. Ata nuk duhet të bëhen merak. Kristina dhe Margarita nuk u kërkuan leje prindërve, nga frika se mos i pengonin.

Ne duhet të vemi të gjashtë në hekurudhë. Ky është vendimi i rinisë së katundit.

Sa për babën, ai në fillim mbase do bëjë sikur do të zemërohet, do këputë ca të shara dhe pastaj do të bjerë vetë. Xhanëm, ka ca të drejtë se tani kemi gjithë këto punë. Por, rinia nuk do t'i lerë në baltë familjet e atyre që do të shkojnë në hekurudhë. Ky është një tjetër vendim i rinisë së katundit. Prandaj, ti sapo të arrish në shtëpi thuaju se jam shëndoshë e mirë vetë i gjashtë e në rrugë drejt Durrësit. Kështu, vëllaçko.

Ne do të rrimë andej tre muaj. Hajde, mirupafshim dhe mos m'u përlot kështu, se nuk do të vete kushedi ku. Ti tani je burrë dhe lipset ta mbash veten.

— Po meqë unë jam burrë, përse nuk më merr me vete? — thashë unë.

— Përse nuk të marr me vete? Se burrat nuk merren me vete në shpërgënj. Ata e gjejnë vetë udhën. Edhe ti kur të bëhesh si unë, do ta gjesh vetë udhën. Hajde, edhe njëherë natën e mirë dhe mos u mërzit se ndryshe do të më marrë malli.

— Jo, nuk do të mërzitem. Po ama, as ti mos u mërzit, se pastaj do të më marrë malli edhe mua.

Ai më përqafoi, më puthi dhe u nis përmes errësirës për në hekurudhë. Unë mbeta për një copë herë ashtu si i ngrirë. Vrisja mendjen, po prapë nuk arrija të shkoqis dot ç'që kjo hekurudha. Përse shkojnë këta njerëz atje nga tre muaj? Dhe, përse ato çupat e mira venë fshehura familjes? Mos vallë është

ndonjë punë e ndaluar? Punë e bukur duhej të qe kjo hekurudha: e ndaluar, fshehura familjes, të rinj, të reja, nga tre muaj... Çudi, çudi...

Ndërkohë, lopët, pa ditur gjë për hekurudhën dhe për habinë time, kishin zënë me kohë grazhdin e haurit.

U nisa dalëngadalë, duke e patur mëndjen prapa. Ktheja kokën, por më kot. Në errësirë nuk e përfytyroja dot as hekurudhën, as Pajon dhe as Durrësin. Vetëm errësira dhe unë...

Te shkallët babai më tha:

— E ç'u bëre, a lanet! Lopët kanë një sahat që kanë ardhur. Po ti pse ecën sikur numëron çapet? More, po ti do të bëhesh fare vulëhumbur!

— Nuk e di, po Pajua më tha, se ai kish frikë për Nanin që mund të bëhet i tillë! — ja ktheva pa të keq.

— Si ti, si Nani, si Pajua, një brumë ini. Një më lart një më poshtë, po ajo plaçkë mbeteni.

Po t'i dëgjonte ndonjë tjetër këto fjalë nga babai im ku ta dish se çfarë do të mendonte... Sikur ne të dy, në jetë të jetëve shkonim keq fort me njëri-tjetrin. Sikur kurrë nuk do të mirreshim vesh. Ndërsa me mua puna qëndronte ndryshe. Unë e kuptoja plotësisht tim atë. Me këtë gjuhë ai shprehte dashurinë e tij karshi meje. Kuptohet, sipas mënyrës së vet. Ndryshe ai nuk mund të fliste. Po edhe sikur të fliste me një tjetër gjuhë, nuk besoj se do t'i kishte hije. Se qe tepër i rëndë në të folur dhe në të përkëdhelur. Kështu përkëdhelte ai. Me vrazhdësi... Dhe mua më bëhej zemra mal kur dëgjoja që im atë fliste kështu.

Si u shtrua darka, ne me kënaqësi qarkuam so-



frën, kur papritur, babai me vetullat e ngrysur  
pyeti:

— More, po me Pajon u poqët gjë?

— Unë nuk e di! Pse të piqeshim? — mblodhi  
supet Nani disi i paqartë duke zënë vend pranë meje.

Ai me të vërtetë nuk dinte gjë.

— Po ç'dreqin dini ju xhanëm? — shfryu babai.  
— Mbetët tërë ditën mbi libra dhe nuk shikoni dot as  
vëllai vëllanë. Librat nuk janë shkruar që t'u marrin  
edhe ato mend që kini o vulëhumbur, po mblidheni  
karroqen. Të mos marrë vesh as vëllai vëllanë. Eh, si  
erdhën kohërat!

— Baba, unë e takova Pajon! — kuturisa e fola  
me një zë, të cilin s'jam në gjendje të tregoj nga më  
doli.

— Mirë bëre! Përse të mos e takoje. . . U nis ë? Po  
ti, pse nuk e mbajte? — pyeti ai më dyshasi edhe me  
tallje edhe me gjithë mend.

— Unë? . . . Po qysh ta mbaja unë, kur ai më një  
dorë më palos e më bën pestil? — ja ktheva, duke qe-  
në i sigurtë se nuk do të gjeja dot përgjegje më të  
saktë se kjo.

Këtu unë thosha një të vërtetë që im atë e dinte  
farë mirë. Por, isha i detyruar ta përsëritja këtë gjë,  
se nga njëherë të vërtetat duhen përsëritur edhe kur  
dihen mirë nga të pranishmit.

— Po, po, kam thënë unë, që ti vulëhumbur je  
edhe i tillë do të mbetesh për tërë jetën.

Nani, me sa duket e kishte marrë më shtruar këtë  
punë, se nuk jepte asnjë shenjë. Nuk dukej as i  
hutuar dhe as i gëzuar. Kështu, si mbajti një copë  
herë lugën e mbushur përpara gojës, i dha karar ta  
zbraste më në fund. Ashtu bëri. Pastaj vazhdoi të  
përzjejë çorbën me ritmin e tij të zakonshëm e të

shtruar. Kurse nëna më shikonte mua me dhëmshuri.

— Në hekurudhë, ë? Tre muaj! Aferim, aferim! Dhe atje do të bëjë prokopi të madhe me sa duket ai qerrata. Çfarë djalë hairi dhe me terbijet. Larg nga syri i lik. Xhanëm, keq nuk më vjen. Kush të dojë le të vejë, jo në hekurudhë po edhe prapa diellit.

Babai nuk vazhdoi gjatë me karakteristikat e Pajos. Kjo më gëzoi, pasi vetëm atëhere e pashë të arësyeshëm fillimin e darkës. Nuk është mirë, kur më i madhi i shtëpisë qorton tët vëlla, kurse ti ha si pagjë të keq. Sikur nuk ke parë kurrë bukë me sy. Kurse Nani i kish dhënë fund hesapit të vet.

Ai vërtet ishte i ngathët, por hesapet, çfarëdo që të ishin ato, i lante shpejt e shpejt. Unë, që nuk guxoja t'i flisja, arrita me marifet t'i shkel syrin, duke dashur t'i them «vafsh shëndoshë ti». Por ai me sa duket nuk e kuptoi shenjën. Babai pandehi se Nani nuk kishte filluar akoma të hante dhe mendoj se u gëzua që gjeti sebeb të qortojë dikë tjetër. Se atij që ja kish mbathur për në hekurudhë, nuk mund t'i shfrynte më. Dhe ja nisi me Nanin.

— Po ti a merhum, përse nuk ha? — ju drejtua atij. Mor, po kjo binaja ime ç'pati që u gatua kështu, xhanëm? Ca të përçartë e ca harramë. E moj plakë, si thua ti?

— Aq adha, se i rëndet kujt do që të dëgjon. Mbetë tërë ditën duke dogëndisur djemtë. Nuk thua shqyr që t'u bënë sa një mal.

— Po ju gratë, si vulëhumbura që jini, vetëm kashtën shikoni. Po se sa grurë kanë në karroqe, aq u bën. Të zgjuara besa. Dhe unë me kë merrem.

Nga hutimi, apo për ndonjë arësye tjetër më serioze, Nani nuk e pa me vend ta sqaronte të jatin.